

شکل ۳-۱۶۱

مراحل انجام کار: با رعایت کلیه‌ی نکات فنی و ایمنی

موارد زیر را اجرا کنید :

- ۱- لباس کار خود را بپوشید.
- ۲- ابزار و وسایل موردنیاز را از انبار تحویل بگیرید.
- ۳- سربوشهای پیچ‌های اتصال پانل به پایه‌ی وان را بردارید (شکل ۳-۱۶۱).

شکل ۳-۱۶۲

۴- پیچ‌های اتصال پانل‌ها را باز کنید (شکل ۳-۱۶۲).

برای جلوگیری از گم شدن پیچ‌ها و واشرهای تخت فلزی و سربوشهای وان پس از باز کردن، آن‌ها را در درون ظرفی نگه داری کنید.

شکل ۳-۱۶۳

۵- پانل‌ها را از وان جدا کنید (شکل ۳-۱۶۳). برای

جلوگیری از آسیب دیدن پانل‌های فایبرگلاس، آن‌ها را، پس از جدا کردن از وان، تا خاتمه‌ی کار در محل امنی قرار دهید.

شکل ۳_۱۶۴

- ۶- وان را به محل نصب انتقال دهید (شکل ۳_۱۶۴).
- ۷- مطابق آنچه در اصول نصب وان آمده است وان را نصب کنید.

۸- کار انجام شده را برای ارزشیابی به هنرآموز کارگاه نشان دهید.

۹- وان و اجزای آن را باز کنید و ابزارهای تحویل گرفته شده را نیز تمیز کرده و به انبار تحویل دهید.

۱۰- محیط کارخان را تمیز کنید.

۱۱- گزارش کاملی شامل نقشه‌ی کار، ابزار و وسایل مورد نیاز به همراه توضیحات مراحل انجام کار را در دفتر گزارش کار نوشته و برای ارزشیابی به هنرآموز کارگاه تحویل دهید.

۳-۸- وان جکوزی

شکل ۳_۱۶۵

جکوزی یک حوضچه‌ی آب است که آب تحت فشار از افسانک‌ها به درون آن هدایت شده و در اثر تماس با بدن باعث ماساژ دادن آن می‌گردد. این عمل باعث از بین رفتن خستگی و احساس آرامش خواهد شد (شکل ۳_۱۶۵).

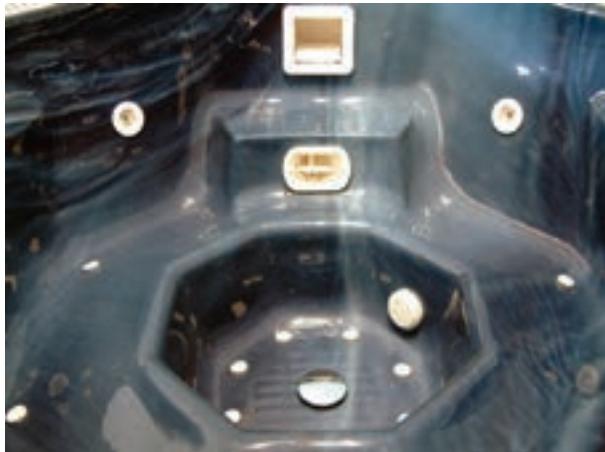

شکل ۳_۱۶۶

جکوزی‌ها ممکن است یک یا چند نفره باشند جکوزی یک نفره باید پس از هر بار مصرف تخلیه شود (شکل ۳_۱۶۶).

بدنه‌ی جکوزی‌های یک نفره، معمولاً از جنس فایبر گلاس ساخته می‌شود ولی جکوزی‌های چند نفره که در محل‌های عمومی مورد استفاده قرار می‌گیرد، معمولاً از مصالح ساختمانی با همان شرایط دیوارهای استخر ساخته می‌شود. جکوزی دارای یک پله است تا افرادی که از آن استفاده می‌کنند بتوانند بر روی جکوزی بنشینند (شکل ۳-۱۶۷).

شکل ۳-۱۶۷

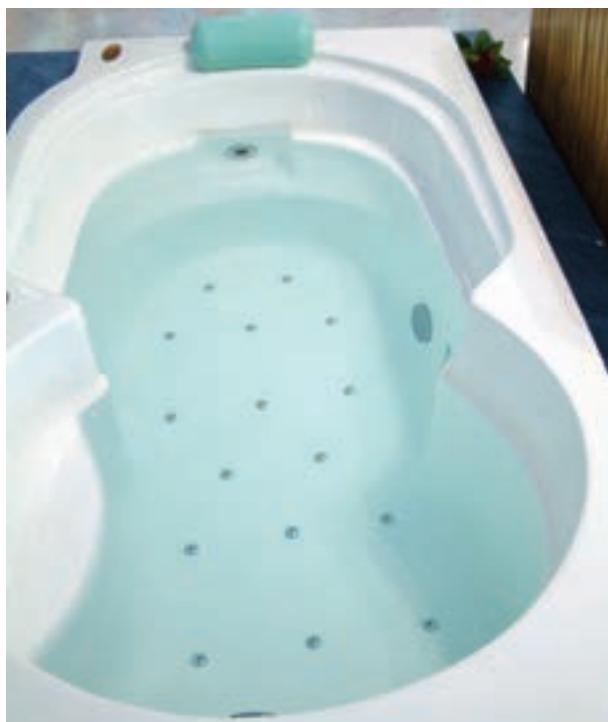
شکل ۳-۱۶۸

جکوزی یک نفره مانند وان حمام است ولی دارای یک پمپ نیز هست که فشار موردنیاز جت آب را تأمین می‌کند. بعضی از این نوع جکوزی‌ها مجهز به المتن حرارتی الکتریکی هستند. پس از هر بار مصرف آب این جکوزی‌ها تخلیه می‌شود (شکل ۳-۱۶۸).

شکل ۳-۱۶۹

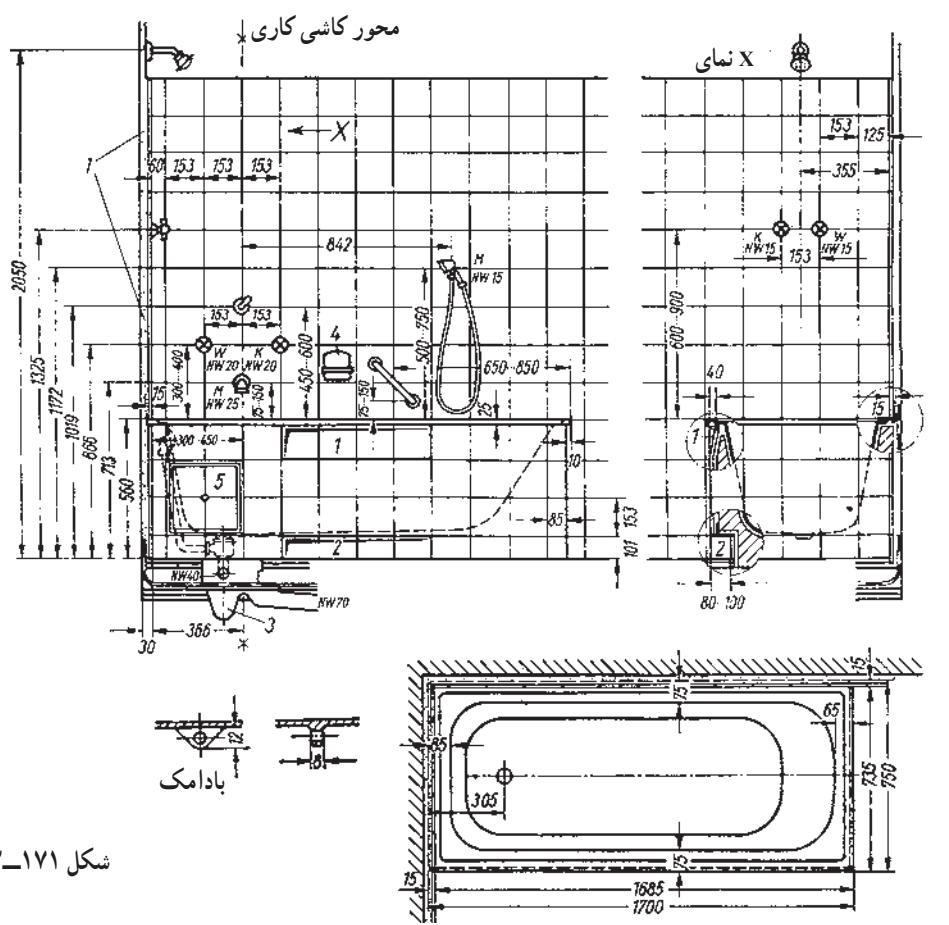
در سیستم جکوزی، پمپ، آب را از کف جکوزی گرفته و بعد از صافی اولیه به سمت صافی ثانویه هدایت می‌کند و آب را با فشار به افسانک‌هایی که در اطراف جکوزی قرار داده شده می‌فرستد (شکل ۳-۱۶۹).

شکل ۳-۱۷۰

این افشارنک‌ها به لوله‌های مرتبط با هوا متصل می‌باشند؛ در اثر سرعت زیاد آب، هوا به درون افشارنک کشیده و با سرعت زیاد مخلوط آب و هوا با بدن برخورد می‌کند (شکل ۳-۱۷۰).

در شکل ۳-۱۷۱ جزئیات نصب وان توکار با شیر مخلوط دوش، لوله‌ی فاضلاب و تجهیزات همراه آن، نشان داده شده است.

شکل ۳-۱۷۱

اجزای تشکیل دهنده عبارتند از : وان حمام، شیر مخلوط دوش، شیر مخلوط پُرکن وان، دستگیره‌ی وان، سردوش تلفنی و شیلنگ دو سر مهره‌ی انعطاف‌پذیر، ظرف شامپو، سیفون و زیراب و سرریز وان.

در شکل به جزیات بیشتری در ارتباط با ابعاد و اندازه‌ی نصب وسایل، ارتفاع آن‌ها از کف تمام شده، فاصله‌ی لوله‌های آب سرد و آب گرم از یکدیگر، چگونگی نصب وان و ارتباط آن با لوله‌ی فاضلاب قرار گرفته در زیر وان، محل و حالت نصب دستگیره‌ی وان، محل نصب شیر مخلوط پُرکن و دوش قرار گرفته بر روی آن و ... پرداخته شده است.

۳-۹- زیردوشی

وسیله‌ای است که شخص در موقع استفاده از دوش، در داخل آن می‌ایستد و دوش می‌گیرد. با این اوصاف، آب حاصل از شستشو در داخل زیردوشی ریخته شده و از طریق زیراب و سیفون مربوطه، به لوله‌ی فاضلاب هدایت می‌شود (شکل ۳-۱۷۲).

شکل ۳-۱۷۲

شکل ۳-۱۷۳

برای جلوگیری از سُر خوردن شخصی که در داخل زیردوشی در حال استحمام است، کف زیردوشی‌ها را به گونه‌ای فرم دار می‌سازند. زیردوشی‌ها معمولاً از جنس چدن، فولاد، چینی و فایرگلاس ساخته شده و بر روی آن‌ها رنگ لعابی زده می‌شود. زیردوشی‌ها در رنگ‌ها و اندازه‌های متفاوت تولید می‌شوند. در شکل ۳-۱۷۳ یک نوع زیردوشی فرم دار را مشاهده می‌کنید.

شکل ۳-۱۷۴

زیر دوشی ها را به دو صورت روکار (روی کف حمام) و یا توکار نصب می کنند که در حالت دوم، کف حمام را به سمت زیردوشی شیب می دهند و از نصب کف شوی جداگانه برای کف حمام خودداری می کنند. در شکل ۳-۱۷۴ یک نوع زیردوشی روکار را مشاهده می کنید.

شکل ۳-۱۷۵

۳-۹-۱ اصول نصب زیردوشی روکار

- شرایط نصب زیردوشی های روکار، با کمی تفاوت شبیه شرایط نصب وان های روکار است. برای نصب زیردوشی روکار پس از انجام لوله کشی آب سرد و آب گرم، فاضلاب و پوشاندن کف و دیوارها، ابتدا پیچ های نگهدارندهی پانل زیردوشی را باز می کنند (شکل ۳-۱۷۵).

شکل ۳-۱۷۶

- پس از باز کردن پیچ های نگهدارندهی پانل زیردوشی، پانل را از زیردوشی جدا می کنند (شکل ۳-۱۷۶).

شکل ۳-۱۷۷

- برای نصب زیراب بر روی زیردوشی به علت کوتاه بودن پایه های زیردوشی و فاصله ای کم آن از کف تمام شده، بهتر است که زیردوشی را مطابق شکل ۳-۱۷۷ قرارداد و نسبت به نصب زیراب بر روی زیردوشی و اتصال بعضی از قطعات سیفون به زیراب اقدام نمود.

شکل ۳-۱۷۸

- قسمت پایینی زیراب و لاستیک آببندی را در زیر زیردوشی می‌گذارند (شکل ۳-۱۷۸).

شکل ۳-۱۷۹

برای نصب زیراب با یک دست قسمت پایینی زیراب را نگهداشته و با دست دیگر از روی وان پیچ زیراب را می‌بندند.

- قطعه‌ی مشبك را در درون مجرای تخلیه‌ی زیردوشی قرار داده و آن را به وسیله‌ی پیچ به قطعه‌ی پایینی متصل می‌کنند (شکل ۳-۱۷۹). برای سفت کردن پیچ زیراب از پیچ گوشتی مناسب استفاده و با آن پیچ به اندازه‌ی لازم سفت می‌شود.

شکل ۳-۱۸۰

- سیفون زیردوشی را با واشر آببندی به زیراب می‌بندند (شکل ۳-۱۸۰). در موقع اتصال سیفون به انتهای زیراب، به جهت دهانه‌ی خروجی زیراب که باید به سمت دهانه‌ی لوله‌ی فاضلاب باشد توجه می‌شود.

شکل ۳-۱۸۱

پس از قرار دادن زیردوشی در محل خود و گذراندن تراز در محورهای طولی و عرضی بر روی زیردوشی، آن را تراز می‌کنند (شکل ۳-۱۸۱). برای شل و سفت کردن مهره‌ها و تنظیم نمودن پایه‌ها از آچاری متناسب با مهره‌ها استفاده می‌شود.

– هر زیردوشی معمولاً دارای دو بست اتصال است که یکی برای اتصال زیردوشی به دیوار و دیگری برای اتصال پانل‌ها به پایه‌ی زیردوشی می‌باشد، پس از تنظیم آن‌ها، برای جلوگیری از حرکت بست‌ها، مهره‌های بالایی و پایینی را سفت می‌کنند (شکل ۳-۱۸۲).

شکل ۳-۱۸۲

– پس از چسباندن بست‌های اتصال زیردوشی به دیوارهای جانبی مهره‌های ثابت‌کننده را سفت می‌کنند (شکل ۳-۱۸۳). لازم به ذکر است که مهره‌ی بالایی حد و اندازه‌ی ارتفاع بست از کف تمام شده را تعیین می‌کند و مهره‌ی پایینی نقش قفل شونده را دارد و از حرکت بست در جای خود جلوگیری می‌کند.

شکل ۳-۱۸۳

– با استفاده از مداد یا مازیک محل سوراخ‌های بست اتصال را بر روی دیوار علامت‌گذاری می‌کنند (شکل ۳-۱۸۴). به طور کلی برای علامت‌گذاری محل نصب پیچ بر روی بست و محل قرار گرفتن پیچ‌ها بر روی دیوار از وسایلی استفاده می‌شود که بتواند ضمن عبور از سوراخ محل قرار گرفتن پیچ بر روی دیوار، نقطه‌ی سوراخ کاری را مشخص کند و پاک نشود.

شکل ۳-۱۸۴

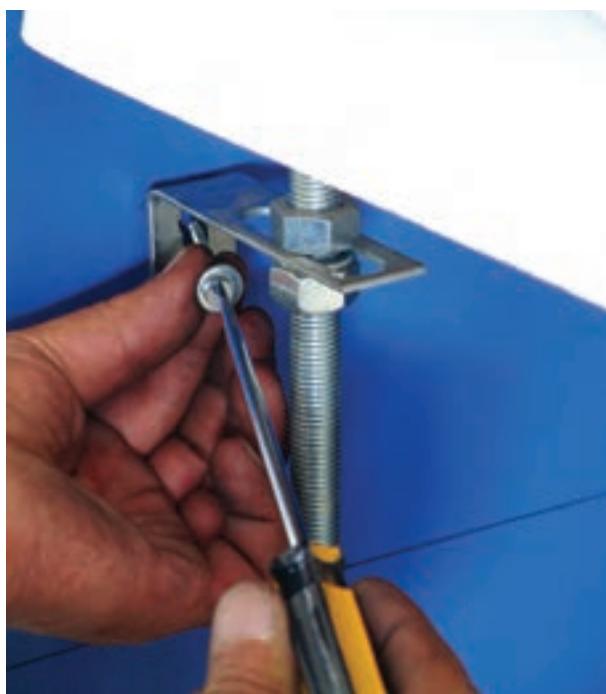
شکل ۳-۱۸۵

- محلهای علامت‌گذاری شده را به وسیله‌ی دریل چکشی و مته الماسه‌ی مناسب سوراخ می‌کنند (شکل ۳-۱۸۵). قطر و طول مته الماسه باید متناسب با قطر و طول پیچ و روپلاک باشد.

شکل ۳-۱۸۶

- روپلاک‌های مناسب را در درون سوراخ‌های ایجاد شده می‌کویند (شکل ۳-۱۸۶). در موقع کوییدن روپلاک‌ها در درون سوراخ‌های ایجاد شده باید از چکشی با وزن مناسب استفاده شود و در موقع کوییدن بر روی روپلاک باید دقت شود که چکش به انگشتان دست اصابت نکند.

شکل ۳-۱۸۷

- پیچ‌ها را با واشر تخت فلزی، از روی سوراخ‌های بست اتصال، در درون روپلاک‌های داخل دیوار می‌پیچند تا موقعیت زیردوشی ثبیت شود (شکل ۳-۱۸۷). در موقع سفت کردن پیچ‌ها به وسیله‌ی پیچ‌گوشتی باید دقت شود که نوک پیچ‌گوشتی از درز پیچ منحرف نگردد که در این صورت ممکن است به دست آسیب وارد کند.

شکل ۳-۱۸۸

- لوله‌ی افقی سیفون را پس از عبور از مهره‌ی اتصال، کاسه و لاستیک ماسوره در داخل لوله‌ی فاضلاب قرار می‌دهند (شکل ۳-۱۸۸).

شکل ۳-۱۸۹

- لوله‌ی افقی خرطومی را با استفاده از واشر آب‌بندی به سیفون زیردوشی متصل می‌کنند (شکل ۳-۱۸۹). در موقع اتصال اجزای سیفون باید دقت شود که قسمت لاله شده‌ی لوله سیفون درست روبروی مجرای خروجی سیفون قرار گیرد و پس از قرار دادن واشر لاستیکی در بین آن‌ها، مهره‌ی سیفون بسته شود.

شکل ۳-۱۹۰

- پس از اتصال سیفون و زیراب به شبکه‌ی فاضلاب و آزمایش نشت آب از محل‌های اتصال، پانل‌های زیردوشی را در محل خود قرار می‌دهند (شکل ۳-۱۹۰). در قرار دادن پانل‌ها در محل خود نهایت دقت مبذول می‌شود تا لبه‌های آن در پایین زیردوشی قرار گیرد.

شکل ۳-۱۹۱

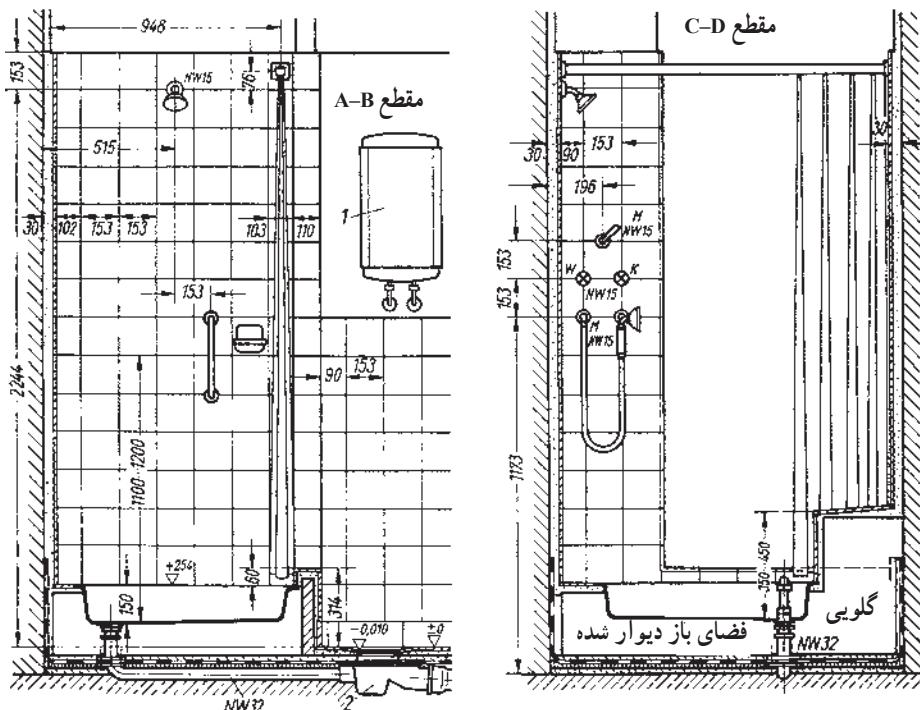
- با استفاده از پیچ‌های خودکار، پانل‌ها را به بسته‌های متصل به پایه‌ی زیردوشی اتصال می‌دهند (شکل ۳-۱۹۱). برای سفت کردن پیچ‌ها از پیچ‌گوشی مناسب استفاده می‌کنند.

شکل ۳-۱۹۲

- محل اتصال زیردوشی و دیوار را بهوسیله‌ی چسب آب‌بندی، درزبندی می‌کنند (شکل ۳-۱۹۲). در موقع درزبندی باید به تمیز و خشک بودن محل‌های درزبندی توجه شود تا چسب درست به محل‌های تماس بچسبد.

در شکل ۳-۱۹۳ جزیيات نصب زیردوشی، شیر مخلوط دوش و مجرای تخلیه‌ی زیردوشی مشاهده می‌شود. اجزای نشان داده شده در شکل عبارت است از: زیردوشی، شیر مخلوط دوش حمام، سردوش تلفنی، دستگیره، ظرف شامپو، آب گرمکن دیواری، سیفون و زیراب، پرده‌ی کرکره‌ای و ... .

شکل ۳-۱۹۳

۳-۹-۲ کابین دوش: نوع ساده‌ی کابین دوش یک اطاقک شیشه‌ای است که در داخل آن یک زیردوشی و یک شیرمخلوط دوش نصب می‌گردد. محل نصب آن معمولاً در حمام یا فضاهایی است که دارای لوله‌کشی آب سرد و آب گرم و فاضلاب می‌باشد، لذا می‌توان آنرا به صورت سیّار نیز مورد استفاده قرار داد. در شکل ۳-۱۹۴ یک کابین دوش ساده را مشاهده می‌کنید.

شکل ۳-۱۹۴

شکل ۳-۱۹۵

– کابین دوش‌های پیشرفته و لوکسی نیز طراحی و ساخته شده که دارای زیردوشی و شیرمخلوط دوش، سردوش تلفنی، تایmer، چراغ، سونای بخار و خشک، جکوزی، تصفیه‌کننده‌ی هوا، تلفن، رادیو، کنترل از راه دور، زنگ اخبار و امکانات دیگر می‌باشد (شکل ۳-۱۹۵).

شکل ۳-۱۹۶

- برای ورود به کابین دوش، درب شیشه‌ای آن به صورت کشویی باز و بسته می‌شود. آب گرم و بخار موردنیاز آن توسط موتورخانه‌ی حرارت مرکزی تأمین می‌گردد (شکل ۳-۱۹۶).

شکل ۳-۱۹۷

- برای استفاده از امکانات کابین دوش‌های پیشرفته، یک صفحه کلید کامپیوتری یا دیجیتالی وظیفه‌ی فرمان دادن یا روشن و خاموش کردن بعضی از تجهیزات آن را به عهده دارد (شکل ۳-۱۹۷).

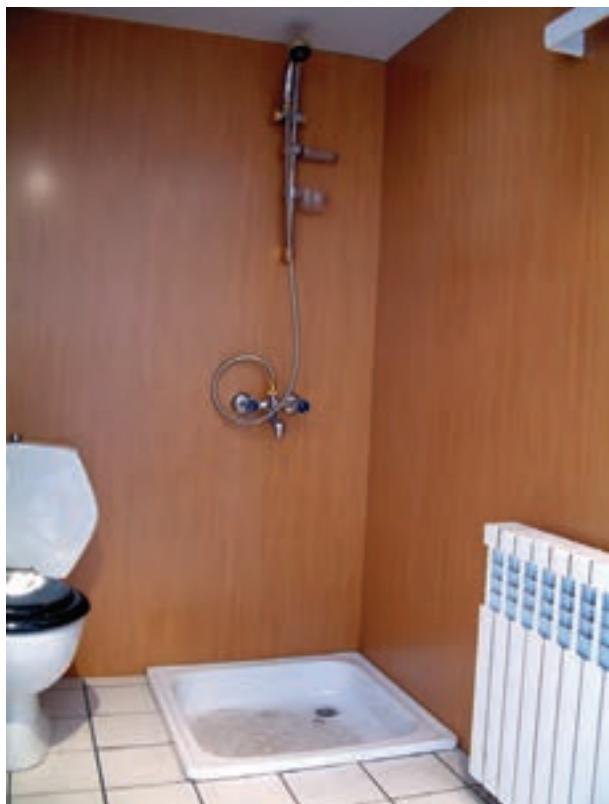

زمان انجام کار: ۲ ساعت

۱۰-۳- دستور کار شماره ۴

اتصال خروجی زیردوشی به شبکه‌ی فاضلاب (نصب زیردوشی روکار)

ابزار مورد نیاز

ردیف	ابزار لازم	تعداد
۱	دربل چکسی با سه نظام ۱۳ میلی‌متری	یک دستگاه
۲	چکش فلزی ۳۰۰ گرمی	یک عدد
۳	پیچ گوشتشی دو سوی متوسط	یک عدد
۴	متر فلزی ۳ متری	یک عدد
۵	تراز بنایی ۵ سانتی‌متری	یک عدد
۶	آچار فرانسه‌ی ۸ اینچ (۲۰۰ میلی‌متری)	یک عدد
۷	ماژیک کوچک	یک عدد

مواد و وسایل لازم

ردیف	مواد و وسایل لازم	تعداد
۱	زیردوشی فایبرگلاس روکار با پایه	یک عدد
۲	سیفون و زیراب زیردوشی	یک عدد
۳	پیچ و رولپلاک ۵ سانتی‌متری	چهار عدد
۴	چسب آب‌بندی	یک عدد

مراحل انجام کار: با رعایت کلیه موارد فنی و اینمنی مطابق مراحل زیر عمل کنید.

- ۱- لباس کار خود را پوشید.
- ۲- ابزار و وسایل موردنیاز را از انبار تحويل بگیرید.
- ۳- مطابق آنچه در اصول نصب آمده است، زیردوشی را نصب کنید.

۴- پس از اتصال مجرای تخلیهی زیردوشی به شبکه‌ی فاضلاب، برای آزمایش نشت آب از محل‌های اتصال، شیر مخلوط دوش نصب شده در بالای زیردوشی را باز کرده و محل‌های اتصال را کنترل کنید (شکل ۳-۱۹۸).

شکل ۳-۱۹۸

۵- پس از تمام عملیات نصب زیردوشی، کار انجام شده را برای ارزشیابی به هنرآموز کارگاه نشان دهید.

۶- پس از ارزشیابی، زیردوشی و اجزای آن را از محل نصب باز کرده و به همراه وسایل تحويل گرفته پس از سرویس کاری به انبار تحويل دهید.

۷- محیط کارتان را تمیز کنید.

۸- گزارش کاملی شامل نقشه‌ی کار، ابزار و وسایل موردنیاز و مراحل انجام کار را در دفتر گزارش کار نوشته و به هنرآموز کارگاه تحويل دهید.

۱۱-۳- مخزن فشاری (فلاش تانک)

مخزن فشاری وسیله‌ای است که از آن برای ریختن مقدار قابل توجهی آب به طور لحظه‌ای، جهت شستشوی کاسه توالت استفاده می‌شود. محل و زمان نصب آن بعد از انجام لوله کشی و کاشی کاری در بالای کاسه توالت ایرانی است.

جنس بدنهٔ فلاش تانک فولادی لعابدار، فولادی گالوانیزه و یا فایبرگلاس می‌باشد. مخزن فشاری به وسیلهٔ یک لولهٔ فلزی یا پلاستیکی یک اینچ (۲۵ میلی‌متر) یک یا چند تکه و یک رابط لاستیکی به مجرای مخصوص کاسه توالت شرقی متصل می‌شود (شکل ۳-۱۹۹).

الف - مخزن فشاری فولادی گالوانیزه

ب - مخزن فشاری فایبرگلاس

شکل ۳-۱۹۹

در شکل ۳-۲۰۰ اجزای یک مخزن فشاری را مشاهده می‌کنید.

شکل ۳-۲۰۰ - اجزای مخزن فشاری

شرح قطعات:

۱. تانک ۱a. در تانک ۲. بست تانک ۳. پمپ تخلیه ۴. شناور ۵. سیر شناور
۶. اهرم و پایه ۷. دستگیره
۸. قطعات سرربز ۹. لولهٔ تخلیه ۱۰. لاستیک رابط لوله و کاسه توالت

— طرز کار مخزن فشاری:

صورت است که مقداری آب (حدود ۶ تا ۱۲ لیتر)، بعد از عبور از لوله‌ی تغذیه (آب سرد) به شیر شناور مخزن رسیده و داخل آن می‌شود. پس از بالا آمدن سطح آب داخل مخزن به سطح تنظیم شده‌ی شیر شناور، مسیر آب ورودی به مخزن بسته می‌شود. برای استفاده از آب مخزن، با کشیدن اهرم متصل به پمپ، سوپاپ تخلیه از نشیمنگاه پمپ جدا شده و آب مخزن را از طریق لوله‌ی تخلیه به داخل کاسه توالت هدایت می‌کند و علی‌رغم رها کردن اهرم، جریان، در اثر نیروی ترموسیفونی، ادامه می‌یابد. در شکل ۳-۲۰۱ یک شیر شناور، پمپ مخزن فشاری و طرز کار آن را مشاهده می‌کنید.

الف - شیر شناور (فلوترا) مخزن فشاری

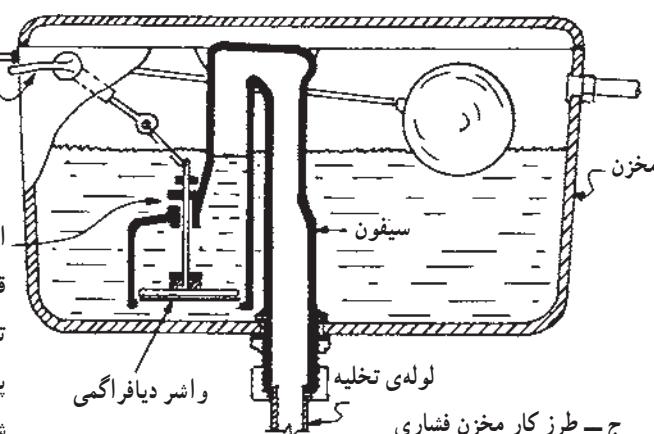
از مخزن فشاری بیشتر در توالت‌های بیمارستان‌ها، سینماها، ادارات و کارگاه‌ها استفاده می‌شود.

ب - پمپ (سیفون) مخزن فشاری

بازوی اهرم

از طریق قسمت هوا باعث قطع عمل سیفون ناز می‌شود تا زمانی که بازوی اهرم پایین آمده و مجرأ بسته شود.

شکل ۳-۲۰۱

نکات مهم

۱۱-۳- از مبحث ۱۶ مقررات ملی ساختمانی ایران

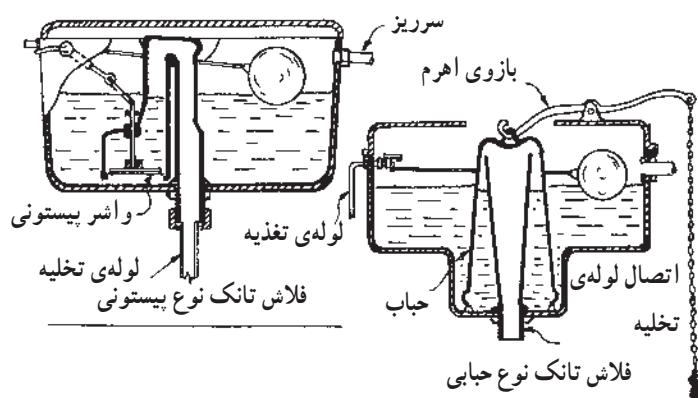
- هر فلاش تانک باید اتصال سرریز داشته باشد، تا در صورت سرریز کردن، آب را به داخل لگن توالت یا پیسوار بریزد. قطر لوله‌ی سرریز آب باید طوری انتخاب شود که در زمان حداقل مقدار جریان آب ورودی به تانک مانع از بالارفتن تراز سطح آب تانک شود. دهانه‌ی انتهای لوله‌ی سرریز آب باید بالاتر از تراز سرریز لگن توالت یا پیسوار باشد.

شکل ۳-۲۰۲

- فلاش تانک، که با فرمان دستی کار می‌کند، باید به کمک شیر فلوتری یا هر مکانیسم دیگر پس از هر عمل ریزش آب دوباره تانک را تراز معین از آب پر کند و پس از آن شیر ورود آب کاملاً بسته شود (شکل ۳-۲۰۲).

- فلاش تانک خودکار باید وسیله‌ای داشته باشد که به طور منظم، پس از گذشت هر زمان معین، عمل ریزش آب را به طور کامل انجام دهد.

شکل ۳-۲۰۳

- هر فلاش تانک باید یک شیر فلوتری ضدجریان سیفونی مطابق استاندارد داشته باشد (شکل ۳-۲۰۳). دهانه‌ی ورود آب به تانک باید دست کم ۲۵ میلی‌متر بالاتر از دهانه‌ی سرریز آب تانک باشد.

زمان انجام کار: ۳ ساعت

۱۲-۳- دستور کار شماره ۵

نصب مخزن فشاری و اتصال آن به توالت

شرقی

ابزار لازم

نصب مخزن فشاری

ردیف	نام ابزار	تعداد
۱	دربل چکشی برقی با سه نظام ۱۳ میلی متری	یک دستگاه
۲	آچار فرانسه‌ی ۱۲..	یک عدد
۳	کمان ارده	یک عدد
۴	چکش فلزی ۳۰۰ گرمی	یک عدد
۵	تراز بنایی ۵۰ سانتی متری	یک عدد
۶	متر فلزی ۳ متری	یک عدد
۷	پیچ گوشتی دو سوی متوسط	یک عدد
۸	منه الماسه‌ی ۷ میلی متر	یک عدد
۹	ماژیک کوچک	یک عدد
۱۰	ختنه چوبی مناسب با ابعاد کاسه توالت	یک عدد

مواد و وسایل لازم

ردیف	مواد و وسایل لازم	تعداد
۱	کاسه توالت شرقی تخت	یک عدد
۲	چهارپایه‌ی ساخته شده به اندازه‌ی کاسه توالت	یک عدد
۳	مخزن فشاری بالا لوازم کامل	یک عدد
۴	لوله‌ی تخلیه‌ی ۱..، رابط لاستیکی و بست دو طرفه‌ی ۱..	یک عدد
۵	پیچ و روپللاک ۳ سانتی متری	دو عدد
۶	نوار تلفون	یک حلقه
۷	شیر پیسوار	یک عدد
۸	لوله‌ی پیسوار $\frac{۳}{۸}$ سی سانتی متری و مهره و واشر لاستیکی $\frac{۱}{۲}$	از هر کدام یک عدد
۹	پیچ و روپللاک ۵ سانتی متری	چهار عدد

شکل ۴-۲۰۴- قرار دادن تخته‌ی چوبی بر روی کاسه توالت

شکل ۴-۲۰۵- زدن چسب به لوله‌های تخلیه

شکل ۴-۲۰۶- جازدن لوله‌های تخلیه در درون یکدیگر

مراحل انجام کار: پس از پوشیدن لباس کار مناسب با رعایت کلیه موارد حفاظتی و اینمی مراحل زیر را اجرا کنید.

۱- ابزار و وسائل موردنیاز را از انبار تحویل بگیرید.

۲- برای جلوگیری از صدمه دیدن کاسه توالت، سرامیک‌ها و سقوط ابزار و اشیا به درون لوله‌ی فاضلاب در هنگام کار، قبل از هر اقدامی یک قطعه تخته‌ی چوبی بزرگ‌تر از ابعاد کاسه توالت بر روی آن قرار دهید (شکل ۴-۳).

۳- بر روی قسمت نری لوله‌های چند تکه‌ی تخلیه، مقداری چسب P.V.C بمالید (شکل ۴-۲۰۵). این کار به منظور اتصال لوله‌های چند تکه، عدم حرکت لوله‌ها و آبندی شدن محل اتصال صورت می‌گیرد.

۴- لوله‌های چند تکه‌ی تخلیه را پس از زدن چسب به آن‌ها، به ترتیب درون یکدیگر قرار دهید (شکل ۴-۲۰۶). احتیاط کنید چسب بیش از حد به قسمت نری لوله زده نشود زیرا در موقع داخل کردن دو لوله در درون هم، اضافات چسب بیرون زده و روی سرامیک‌های کف توالت ریخته می‌شود.

شکل ۳-۲۰۷- نصب پمپ تخلیه درون مخزن فشاری

شکل ۳-۲۰۸- سفت کردن مهره‌ی پمپ تخلیه

شکل ۳-۲۰۹- اتصال اهرم به بدنه‌ی مخزن فشاری

۵- پمپ تخلیه‌ی مخزن فشاری را با استفاده از واشر لاستیکی، درون مخزن بگذارید. شکل ۳-۲۰۷ یک مخزن فشاری برش خورده را نشان می‌دهد. مهره‌ی اتصال پمپ تخلیه را نیز از پایین مخزن فشاری با دست به سردنده‌ی پمپ تخلیه بیندید.

۶- مهره‌ی تخلیه را از قسمت زیر مخزن فشاری به سردنده‌ی پمپ تخلیه بیندید (شکل ۳-۲۰۸). برای جلوگیری از گردش پمپ تخلیه در زمان سفت کردن مهره‌ی آن، باید مخزن را با دست از داخل نگه داشت.

۷- دستگیره‌ی مرتبط با پمپ تخلیه را مطابق شکل ۳-۲۰۹ در جای خود به بدنه‌ی مخزن فشاری نصب کنید. بهتر است که مهره را با یک دست از داخل مخزن نگه دارید و از بیرون آن را به وسیله‌ی پیچ‌گوشی مناسب به مهره بیندید.

شکل ۳-۲۱۰- اتصال شیر شناور و لوله سرریز به بدنی مخزن فشاری

شکل ۳-۲۱۱- قراردادن مخزن فشاری بر روی لوله تخلیه و علامت‌گذاری محل‌های اتصال مخزن به دیوار

شکل ۳-۲۱۲- سوراخ کردن محل علامت‌گذاری شده

۸- شیر شناور (فلووتر) و لوله‌های تخلیه را در جای خود به بدنی مخزن فشاری متصل کنید (شکل ۳-۲۱۰). معمولاً تجهیزات مخزن فشاری بر روی زمین راحت‌تر در داخل آن نصب می‌شود و لوله‌های تخلیه از پایین به لوله‌ی L مانند متصل به کاسه توالت اتصال داده می‌شود و در نهایت مخزن فشاری بر روی آخرین قطعه‌ی لوله‌ی تخلیه قرارداده می‌شود.

۹- مخزن فشاری را مطابق شکل ۳-۲۱۱ بر روی لوله تخلیه قرار دهید و پس از چسباندن آن به دیوار و اطمینان از عمودی بودن مخزن، محل‌های اتصال آن به دیوار را علامت‌گذاری کنید.

۱۰- پس از سنبه‌نشان زدن محل‌های علامت‌گذاری شده، آن‌ها را با استفاده از دریل چکشی و متنه الماسه‌ی مناسب سوراخ کنید (شکل ۳-۲۱۲).

در موقع سوراخ کاری از وارد آوردن فشار بیش از حد به دریل خودداری کنید و احتیاط کنید که نوک متنه با لوله‌ی آب سرد تغذیه‌ی مخزن فشاری یا لوله‌ی فاضلاب تماس پیدا نکند.

۱۱- پس از قراردادن رولپلاک در درون سوراخ‌های ایجاد شده، مخزن فشاری را بر روی لوله‌ی تخلیه گذارده و توسط پیچ‌های کرمی به دیوار، مطابق شکل ۳-۲۱۳، متصل کنید. در موقع نصب مخزن فشاری بر روی دیوار به علت ارتفاع زیاد محل نصب مخزن از یک چهار پایه یا نردبان دو طرفه استفاده کنید. در صورت استفاده از چهار پایه آن را بر روی تخته‌ی چوبی گذاشته شده بر روی کاسه توالت قرار دهید.

شکل ۳-۲۱۳- نصب مخزن فشاری به دیوار

۱۲- پس از قراردادن واشر لاستیکی در درون مهره‌ی تخلیه، آن را به انتهای پمپ تخلیه بسیجید (شکل ۳-۲۱۴). در موقع سفت کردن مهره‌ی تخلیه مواطن بشید که مهره دندن به دندن بسته نشود و از سفت کردن بیش از حد مهره نیز پرهیز کنید.

شکل ۳-۲۱۴- سفت کردن مهره‌ی لوله‌ی تخلیه به پمپ تخلیه

شکل ۳-۲۱۵ - علامت‌گذاری بست دو طرفه

۱۳- بهوسیله‌ی ماریک، محل اتصال بست‌های دو طرفه را بر روی دیوار علامت‌گذاری کنید (شکل ۳-۲۱۵). بهتر است برای جلوگیری از سُر خوردن نوک متنه‌ی دریل در موقع سوراخ کاری محل بست دو طرفه را بر روی درز کاشی‌ها انتخاب و علامت‌گذاری کنید.

شکل ۳-۲۱۶

۱۴- بهوسیله‌ی چکش و سنبه‌نشان بر روی محل‌های علامت‌گذاری شده ضربه بزنید (شکل ۳-۲۱۶).
توجه کنید برای ضربه زدن بر روی سنبه‌نشان از چکش فلزی با وزن مناسب استفاده کنید و نوک سنبه‌نشان تیز باشد. در هین ضربه‌زدن احتیاط کنید که چکش با انگشتان دستان برخورد نکند.

۳-۲۱۷

۱۵- به وسیله‌ی دریل چکشی محل‌های علامت‌گذاری شده را سوراخ کنید (شکل ۳-۲۱۷). عمل سوراخ کاری باید به اندازه‌ی طول پیچ و روپلاک انجام شود و از سوراخ کاری بیش از حد خودداری کنید.

شکل ۳-۲۱۸- نصب بست دو طرفه بر روی لوله‌ی تخلیه

۱۶- پس از قراردادن روپلاک در درون محل‌های سوراخ کاری شده، بسته‌های دو طرفه را بر روی لوله‌ی تخلیه نصب کنید (شکل ۳-۲۱۸).

برای سفت کردن پیچ‌های بست دو طرفه‌ی نگهدارنده‌ی لوله‌ی تخلیه از پیچ گوشتی با قطر و طول متناسب استفاده کنید. شکل سریع اتصال دو سو یا چهارسو باشد تا پیچ اتصال به نحو صحیح بسته شود.

شكل ۳-۲۱۹- پیچیدن نوار تفلون به دندۀ $\frac{1}{2}$ شیر پیسوار

شكل ۳-۲۲۰- سفت کردن شیر پیسوار با آچار فرانسه

شكل ۳-۲۲۱- خم زدن لوله‌ی پیسوار بهوسیله‌ی فرنگ شده را با محل موردنظر کنترل کنید.

۱۷- به مقدار لازم نوار تفلون بر روی دندۀ $\frac{1}{2}$ شیر

پیسوار پیچید (شکل ۳-۲۱۹).

در صورت استفاده از خمیر و کنف برای عمل آب‌بندی در محل اتصال، کنف باید به اندازه‌ی قطر چوب کبریت باشد و از ابتدای دندۀ شیر پیسوار شروع به پیچیدن در جهت دندۀ نمایید و در انتهای دندۀ کنف را گره بزنید.

۱۸- پس از بستن شیر فلکه‌ی اصلی آب، تخلیه‌ی آب سیستم لوله‌کشی، باز کردن درپوش لوله‌ی تغذیه و پیچیدن شیر پیسوار به لوله‌ی تغذیه، آن را بهوسیله‌ی آچار فرانسه سفت کنید (شکل ۳-۲۲۰).

۱۹- پس از عبور لوله‌ی پیسوار از مهره‌ی $\frac{1}{2}$ برای

جلوگیری از لهیدگی (دو پهن شدن) لوله، آن را بهوسیله‌ی فرنگ لوله خم کنی به اندازه‌ی لازم خم کنید (شکل ۳-۲۲۱). پس از عمل خمکاری لوله‌ی پیسوار، لوله را با گرداندن و کشش فرنگ از درون فرنگ بیرون بکشید و لوله‌ی خم شده را با محل موردنظر کنترل کنید.

شکل ۲۲۲-۳- بریدن لوله‌ی پیسوار بهوسیله‌ی لوله‌بر

شکل ۲۲۳- اتصال لوله‌ی پیسوار به شیر شناور و شیر پیسوار

شکل ۲۲۴-۳- پر شدن مخزن فشاری

۲۰- پس از خارج کردن فنر از روی لوله‌ی پیسوار، اضافی لوله را بهوسیله‌ی لوله‌بر بُریید (شکل ۳-۲۲۲). در موقع بریدن لوله بهوسیله‌ی لوله‌بر دقت کنید که تیغه‌ی لوله‌بر شکسته نباشد و از وارد نمودن بار بیشتر به لوله‌بر جداً خودداری نمایید.

۲۱- پس از عبور لوله‌ی پیسوار از درون مهره و واشر کوئیک $\frac{۳}{۸}$ شیر پیسوار، آنرا مطابق شکل ۳-۲۲۳ به شیر شناور مخزن فشاری و نافی شیر پیسوار متصل کنید.

۲۲- پس از باز کردن شیر فلكه‌ی اصلی آب و شیر پیسوار، عمل پر شدن مخزن فشاری را کنترل کنید (شکل ۳-۲۲۴). در صورت بالا آمدن سطح آب در داخل مخزن فشاری، قطع نکردن شیر شناور و تخلیه‌ی آب از طریق لوله‌ی سرریز، پس از بررسی علت، نسبت به رفع آن اقدام کنید.

الف – پر شدن مخزن فشاری و قطع کردن شیر شناور

ب – عمل تخلیه شدن آب درون مخزن فشاری به درون کاسه توالت

شکل ۳-۲۲۵

شکل ۳-۲۲۶

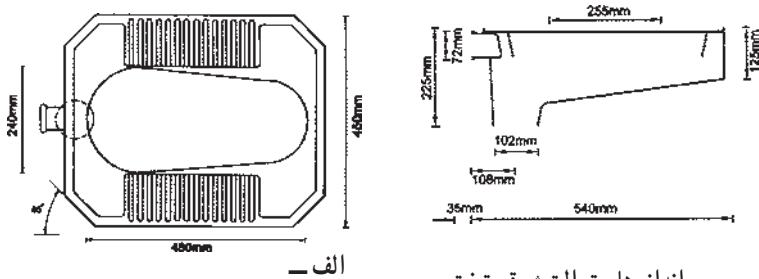
۲۳- پس از پر شدن مخزن فشاری، قطع کردن شیر شناور، دستگیره‌ی متصل به پمپ تخلیه را پایین بکشید و عمل تخلیه‌ی آب مخزن فشاری به کاسه توالت را مشاهده کنید و ضمن عمل تخلیه‌ی آب، کلیه‌ی نقاط مخزن فشاری را از نظر نشت آب کنترل نمایید (شکل ۳-۲۲۵).

در صورتی که پس از تخلیه‌ی آب درون مخزن فشاری در درون کاسه توالت، هم‌زمان با پر شدن مخزن فشاری، دائمآ آب از طریق لوله‌ی تخلیه به درون کاسه توالت جاری شود. باید پس از بررسی علت، از جاری شدن آب به داخل کاسه توالت جلوگیری کنید.

۲۴- پس از اطمینان از عدم نشت آب از اجزای مرتبط با مخزن فشاری، صحت عملکرد پمپ تخلیه و شیر شناور و عدم سرریز آب از مخزن، درب آن را بر روی مخزن قرار دهید (شکل ۳-۲۲۶).

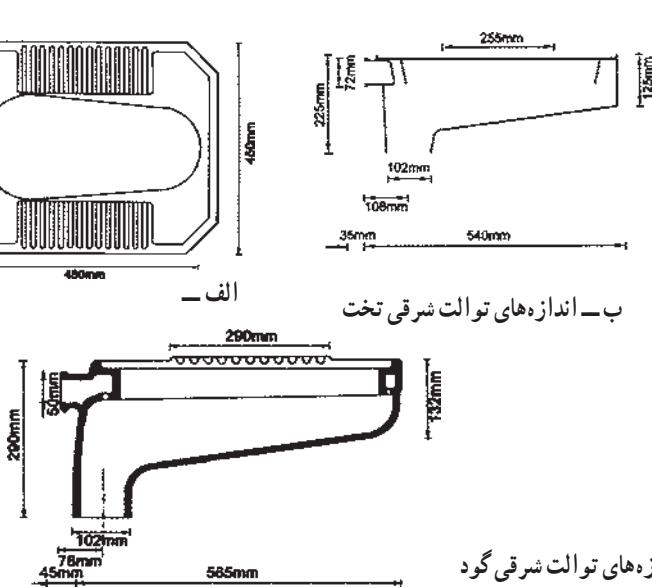

شکل ۳-۲۲۷

۱۲-۳-۳- توالت ایرانی
از این وسیله در اماکن عمومی، خصوصی، ادارات، کارخانجات و منازل و ... در کنار سایر وسایل بهداشتی استفاده می‌شود. کاسه توالت‌های ایرانی در دو نوع تخت و گود و از جنس چینی عرضه می‌گردد (شکل ۳-۲۲۸).

محل نصب کاسه توالت تخت در طبقات میانی و محل نصب نوع گود آن در طبقه‌ی همکف یا داخل حیاط است. به دلیل لزوم رعایت مسایل دینی، باید توالت‌ها در امتداد شرقی - غربی نصب گردند.

شکل ۳-۲۲۸ - کاسه توالت شرقی و اندازهای آن

- ۲۵ - با اتمام کار نصب مخزن فشاری، آن را برای ارزشیابی به هنرآموز کارگاه شان دهید (شکل ۳-۲۲۷).

- ۲۶ - با هماهنگی هنرآموز کارگاه، پس از بستن شیر فلکه‌ی اصلی آب، شیر پیسوار، مخزن فشاری و کلیه‌ی متعلقات آن را باز کنید و بعد از بستن دریوش به دهانه‌ی لوله‌ی تغذیه‌ی مخزن فشاری شیر فلکه‌ی آب اصلی را باز کنید.

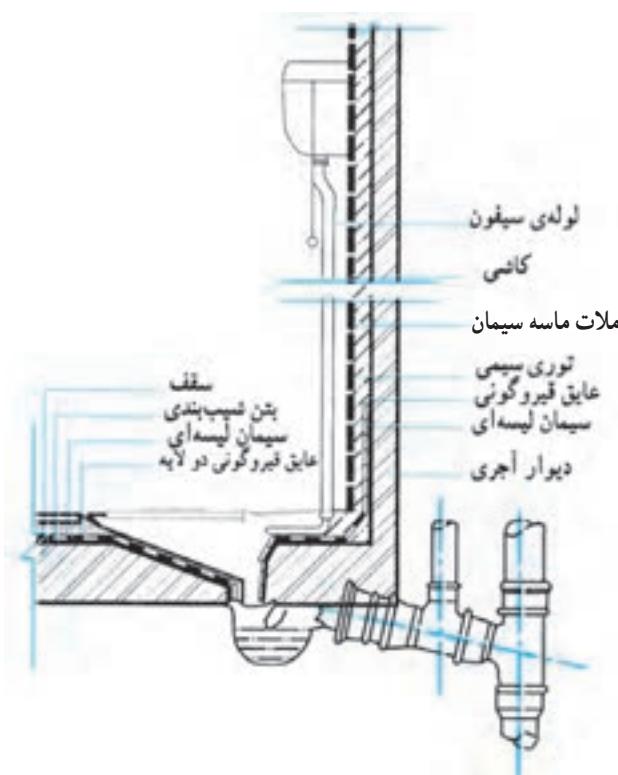
- ۲۷ - ابزار و وسایل را تمیز کنید و به انبار تحویل دهید.

- ۲۸ - محیط کار را تمیز کنید.

- ۲۹ - گزارش کاملی شامل نقشه‌ی کار، ابزار و وسایل موردنیاز و مراحل انجام کار را در دفتر گزارش کار بنویسید و به هنرآموز کارگاه تحویل دهید.

شکل ۳-۲۲۹

شکل ۳-۲۳۰- مراحل اولیه نصب کاسه توالت ایرانی

توالت‌های ایرانی دارای یک مجرای تخلیه‌ی فاضلاب و یک مجرای مخصوص جهت اتصال به مخزن فشاری (فلاش تانک) یا شیر فشاری (فلاش والو) می‌باشند که لوله‌ی سربرز آن‌ها توسط یک رابط لاستیکی به مجرای مخصوص کاسه توالت متصل می‌شود (شکل ۳-۲۲۹).

- پس از اتمام عملیات لوله‌کشی آب سرد و آب گرم و فاضلاب، اقدام به پوشاندن روی لوله‌ها به وسیله‌ی ماسه‌ی نرم می‌شود؛ بدین صورت که با استفاده از ملات سیمان، لایه‌ی نازکی بر روی آن کشیده و پس از خشک شدن ملات، برای جلوگیری از نشت آب به پایین کف را به صورت طولی و عرضی قیروگونی می‌کنند و لبه‌های قیروگونی را تا ارتفاع ۲۰ سانتی‌متری از کف تمام شده بر روی دیوارها بالا می‌کشند. در ادامه قسمتی از قیروگونی را که روی سیفون شتر گلوبی فاضلاب را می‌پوشاند برش زده و درون سیفون قرار می‌دهند. پس از اتمام عملیات، با قرار دادن خروجی کاسه توالت در درون سیفون، با استفاده از چند تکه سنگ یا آجر کاسه توالت را از طرفین تراز می‌کنند (شکل ۳-۲۳۰).

سپس، نصب وسائل بهداشتی یا بنای ساختمان، اقدام به قراردادن لولهٔ تخلیه‌ی آب مخزن فشاری و رابط لاستیکی در درون مجرای مخصوص کاسه توالت می‌نماید (شکل ۳-۲۳۱).

شکل ۳-۲۳۱-الف- لوله تخلیه و رابط لاستیکی

شکل ۳-۲۳۱-ب- نحوه ارتباط لولهٔ تخلیه با رابط لاستیکی

شکل ۳-۲۳۲-اطاقک توالت ایرانی

برای اطمینان از عدم نشت آب از آن نقطه، با قراردادن شیلنگ آب در درون لولهٔ تخلیه و باز کردن آب، آن نقطه را مورد آزمایش قرار می‌دهند. پس از آن مقداری ماسهٔ نرم به زیر و اطراف کاسه توالت تا ارتفاع ۳ سانتی‌متر پایین‌تر از سطح آن ریخته و با سرامیک و ملات سیمان اقدام به فرش کردن کف اطاقک توالت و اطراف کاسه توالت می‌کنند (شکل ۳-۲۳۲).

برای درزیندی سرامیک‌های کف، اطراف کاسه توالت و کنج دیوارها و کف، از مقداری دوغاب سیمان و خاک سنگ استفاده می‌شود. کف توالت باید از اطراف دارای شیب مختصراً به سمت کاسه توالت بوده و نباید از لبهٔ چارچوب درب بالاتر قرار گیرد. برای آب بندی کردن محل اتصال کاسه توالت و سیفون شترگلو، با استفاده از گل رُس و سیمان سفید، با دست از داخل مجرای تخلیهٔ کاسه توالت، حد فاصل جدارهٔ داخلی سیفون شترگلو و خروجی کاسه توالت را درزیندی می‌کنند. در شکل ۳-۲۳۲ یک کاسه توالت ایرانی نصب شده با لولهٔ تخلیه، مخزن فشاری و کف سرامیک شدهٔ اطاقک توالت مشاهده می‌شود.

شکل ۳-۲۳۳—مخزن فشاری برش نخورده

در شکل ۳-۲۳۳ نحوهٔ قرار گرفتن اجزای مخزن فشاری مشاهده می‌شود و در شکل ۳-۲۳۴ برای نشان دادن اجزای مخزن فشاری و محل قرار گرفتن آن‌ها از یک مخزن فشاری برش زده شده استفاده شده است.

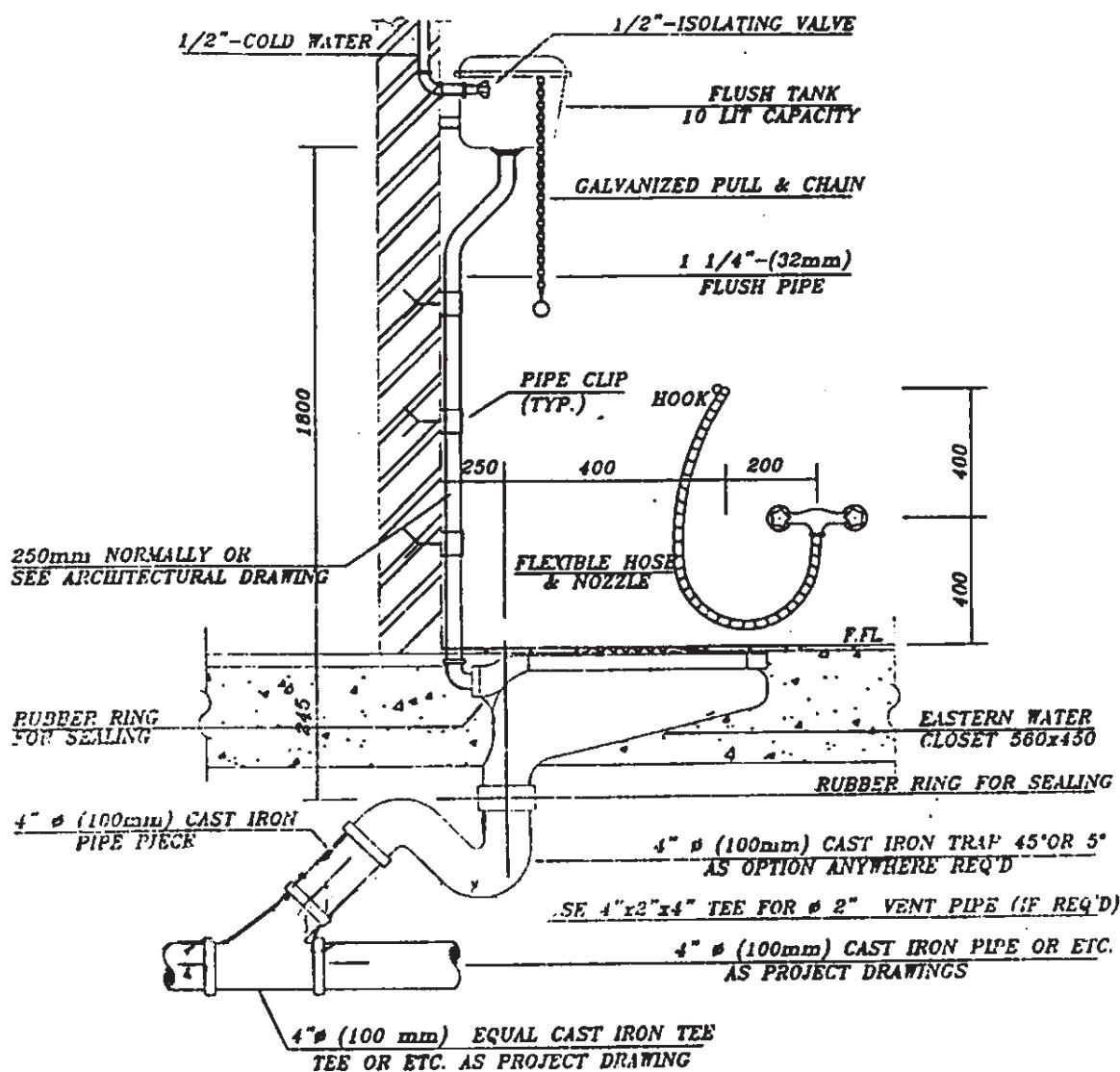

شکل ۳-۲۳۴—یک مخزن فشاری برش نخورده با لوازم کامل آن

در شکل ۳-۲۳۵ جزیات نصب مخزن فشاری و ارتباط

آن با توالی ایرانی مشاهده می شود.

شکل ۳-۲۳۵

نکته‌ی مهم

انجام لوله‌کشی فاضلاب تمام سرویس‌های بهداشتی و اتصال شیر یا مخزن فشاری به لوله‌ی تخلیه به عهده‌ی لوله‌کش است ولی نصب کاسه‌توالت، اتصال لوله‌ی تخلیه و رابط لاستیکی به کاسه‌توالت و فرش نمودن اطراف آن را بنا به عهده دارد. در صورت امکان باید شیر مخلوط توالت در سمت راست و جلوتر از پاهای شخص استفاده کننده و در ارتفاع ۴۵ سانتی‌متری از کف تمام شده نصب گردد؛ به طوری که وقتی درب توالت باز می‌شود با شیر مخلوط توالت برخورد نکند. پس از استفاده از توالت، با کشیدن اهرم مخزن فشاری یا فشردن اهرم شیر فشاری، مقداری آب با فشار لازم جهت شست و شوی کامل داخل کاسه‌توالت (از مجرای مخصوص) می‌ریزد. در قسمت خروجی کاسه‌توالت یک سیفون شترک‌گلوبی به قطر ۴ اینچ از جنس چدن یا P.V.C (پولیکا) به شبکه‌ی فاضلاب اتصال می‌یابد.

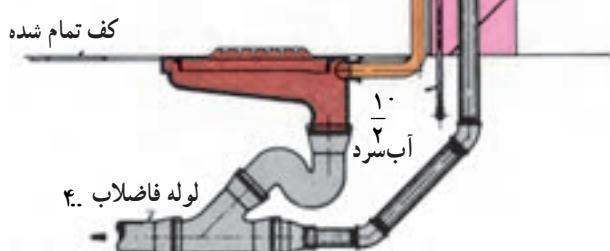
۱-۱۲-۳- از مبحث ۱۶ مقررات ملی ساختمانی

ایران

- توالت ایرانی باید از نوع تخت و از جنس مقاوم در برابر نفوذ آب و رطوبت باشد.
- سطوح خارجی توالت ایرانی باید صاف و صیقلی و بدون زوايا و گوشه‌های زائدی که شست و شو و تمیز کردن آن را مشکل کند، باشد.
- ساخت لگن توالت ایرانی باید طوری باشد که به هنگام شست و شو آب از آن به کف کابین جريان نیابد و پس از تخلیه‌ی آب در هیچ یک از نقاط سطح آن آب باقی نماند و کاملاً تخلیه شود.

- اتصال لوله‌ی تخلیه‌ی فاضلاب توالت ایرانی به لوله‌ی فاضلاب ساختمان از طریق کف کابین باید کاملاً آب‌بند و گاز بند باشد.

- قطر لوله‌ی فاضلاب خروجی از توالت ایرانی باید دست کم ۱۰۰ میلی‌متر (۴ اینچ) باشد (شکل ۳-۲۳۶).

شکل ۳-۲۳۶- طریقه‌ی اتصال لوله‌ی فاضلاب با لوله‌ی تهویه‌ی یک توالت ایرانی

۳-۱۳- توالت فرنگی

شکل ۳-۲۳۷- توالت فرنگی یکپارچه

شکل ۳-۲۳۸- توالت فرنگی دو پارچه

شکل ۳-۲۳۹- رینگ و درب پلاستیکی توالت فرنگی

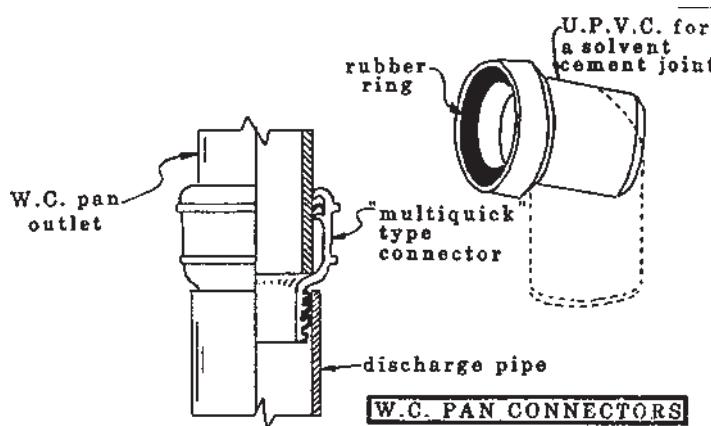
توالت فرنگی یا کاسه توالت پایه دار نیز از کاسه توالتهای است که استفاده از آنها در منازل مسکونی، هتل‌ها و بیمارستان‌ها معمول و متداول است. از این کاسه توالتهای اغلب معمولین، سالمندان و بیماران بنابر توصیه‌ی پزشکان استفاده می‌کنند. اتصال این توالتهای شبکه‌ی فاضلاب نیاز به سیفون ندارد زیرا آنها خود دارای سیفون می‌باشند و به همین جهت به آنها سیفون سرخود می‌گویند (شکل ۳-۲۳۷).

برای شستشوی توالت فرنگی عموماً از مخزن فشاری روی آن استفاده می‌شود. مخزن بعضی از توالتهای فرنگی جدا از آن است و بعضی نیز به صورت یکپارچه می‌باشد، در شکل ۳-۲۳۸ یک توالت فرنگی دو پارچه (مخزن جدا) مشاهده می‌شود.

جنس بدنهٔ توالٰت‌های فرنگی، چینی لعابدار بوده و برای جلوگیری از عدم جذب رسوبات به سطوح آن کاملاً صاف و صیقلی می‌باشد.

برای اتصال مجرای تخلیهٔ توالٰت فرنگی به شبکهٔ فاضلاب از یک رابط لاستیکی (بوگیر) ۴ اینچ (۱۰۰ میلی‌متر) استفاده می‌شود (شکل‌های ۳-۲۴۰ و ۳-۲۴۱).

شکل ۳-۲۴۰ طریقه اتصال توالٰت فرنگی به لوله فاضلاب

شکل ۳-۲۴۱

در شکل ۳-۲۴۲ جزئیات نصب توالٰت فرنگی و مخزن فشاری را مشاهده می‌کنید.

شکل ۳-۲۴۲